

Fakta om Sproglig Udviklingsforstyrrelse (DLD)

Der er tre ting du bør vide om DLD:

1. DLD er, når et barn eller en voksen har vanskeligheder med at tale og/eller forstå.
2. DLD er et skjult handicap som påvirker cirka 1 ud af 14 børn, det påvirker læsning, indlæring, venskaber og den følelsesmæssige udvikling.
3. Hjælp fra professionelle, heriblandt logopæder, lærer og pædagoger, kan gøre en stor forskel.

DLD: Diagnosticering, terminologi, hyppighed og årsager

- **Konsensus om terminologi:** Anbefalingen for brugen af den diagnostiske term DLD (Sproglig Udviklingsforstyrrelse) er blevet publiceret (Bishop et al., 2016; 2017) med en redegørelse for, hvordan konsensus blev opnået.
- **Hyppighed:** DLD påvirker cirka 1 ud af 14 børn. En nylig epidemiologisk undersøgelse i England, SCALES studiet (Norbury et al. 2016), fandt ud af at 7,5% børn har DLD uden yderligere biomedicinske vanskeligheder.
- **Årsager:** DLD løber ofte i familien. Studier med tvillinger indikerer, at der er en stærk genetisk indflydelse ved DLD, men det lader til at være en kombineret påvirkning af mange gener, nærmere end én specifik mutation (Bishop, 2006). Det populære syn, at DLD skyldes at forældrene ikke taler til deres børn, har ingen empirisk støtte.
- **Neurobiologi:** Der er ingen beviser for hjerneskade i langt de fleste tilfælde; der kan være små forskelle i størrelse på forskellige hjerneområder og på mængden af gråt substans, men dette er ikke konsekvent fra barn til barn. Som det er nu, har vi ingen "biomarkører" for DLD (Leonard et al, 2006).

DLD: Tilknyttede vanskeligheder

- **DLD i forhold til andre vanskeligheder:** DLD optræder hyppigt sammen med ADHA og dysleksi. Der har været flere debatter om, hvorvidt det også kan overlape med mild autisme (Bishop, 2008). Mange børn med DLD har ikke de sociale vanskeligheder som forbindes med autisme, men nogle har milde autistiske træk. Der er dog en væsentlig forskel på den hjælp der tilbydes børn med autisme vs. børn med DLD. Denne forskel fortsætter helt ind i voksenlivet, hvor både dysleksi og autisme er anerkendte vanskeligheder, hvorimod der næsten ingen opmærksomhed er på DLD.
- **Læsefærdigheder og akademisk opnåelse:** Der er en tæt forbindelse mellem DLD og dysleksi (Bishop and Snowling 2004). Mange børn med DLD opfylder de samme kriterier som ved dysleksi (McArthur et al, 2000). Selv hvis barnet kan læse højt uden fejl, har de ofte vanskeligheder med at forstå det de har læst (Stothard et al, 2010). Disse vanskeligheder er ofte overset og kan blive misforstået af læreren som dårlig opførsel eller uopmærksomhed. Lærerne bliver ikke undervist omkring DLD på deres uddannelse.
- **Sociale vanskeligheder med kammerater:** At være i stand til at kunne udtrykke sig selv flydende og hurtigt og at kunne opfatte og forstå hvad andre siger har en stor indflydelse på sociale relationer. Manchester Language Study fandt, at hos unge med DLD på omkring 16 år havde 40% vanskeligheder med at interagere med deres jævnaldrene (St. Clair, Pickles, Durkin & Conti-Ramsden, 2011), 50% af de 16 årige mindes, at være blevet mobbet i løbet af skoletiden (i sammenligning med mindre end 25% af de typisk udviklet teenagere) og 13% havde oplevet konsekvent mobning gennem barndommen (Knox & Conti-Ramsden 2003). En bedre forståelse af DLD blandt de voksne og kammeraterne kan være med til at afhjælpe disse negative oplevelser.

DLD: Arbejde og mental helbred

- **Job:** Det er nødvendigt, at DLD tages alvorligt, fordi det kan øge risikoen for arbejdsløshed og manglende uafhængighed i voksenalderen (Conti-Ramsden & Durkin, 2008). Ikke desto mindre er de fleste med milde DLD vanskeligheder i arbejde, men som regel af en relativt ufaglært karakter (Whitehouse et al 2009). Bedre anerkendelse af DLD i skolen ville gøre det muligt at udvikle og fremme børns kompetenceområder, så de ikke sorteres fra, selvom de ikke klarer sig godt med konventionelle akademiske resultater.
- **Mentalt helbred:** Børn med mildere sprogforstyrrelser udviser færre vanskeligheder. I modsætning hertil udviser ca. to tredjedele af børn (64%) med vedvarende sprogforstyrrelse en udadreagerende opførsel (f.eks.: aggression 'slås med andre børn') og/eller indadreagerende vanskeligheder (f.eks. tilbagetrækning: ensomhed, har en tendens til at lege alene) (Conti-Ramsden & Botting, 2004). Heldigvis løses disse vanskeligheder ofte i ungdomsårene (St. Clair et al., 2011), alligevel er teenagere med DLD to og en halv gange mere tilbøjelige til at rapportere symptomer på depression end deres typisk udviklet kammerater (Conti-Ramsden & Botting, 2008). De fleste terapier til børns mentale helbredsproblemer er ofte 'talende terapier', som muligvis ikke er optimale for børn med DLD.
- **DLD: Intervention**
- **Intervention:** For at interventionerne skal være effektive, skal de være af høj kvalitet og af tilstrækkelig varighed – der er på nuværende tidspunkt ved at blive udviklet flere lovende interventionsmetoder (Law et al 2015). Det er påvist i skoler, at tilpasset målrettet intervention leveret af trænede undervisere, kan medføre betydelige gevinster i sproget (Fricke et al., 2013; 2017 og i læsningen (Bowyer-Crane et al, 2008). Nogle børn har brug for langsigtet støtte til deres vanskeligheder, der sandsynligvis er vedvarende trods intervention (Boyle et al, 2010). Forskningen har fundet, at det er særligt vanskeligt at intervenere hos børn med impressive vanskeligheder.

DLD: Offentlig anerkendelse og RADLD kampagne

- **Historie and terminologi:** Børns sprogvanskeligheder er blevet beskrevet i næsten 200 år (Gall 1822). 'Udviklingsafasi' var det oprindelige brugte udtryk, men efterfølgende er der blevet anvendt mange forskellige udtryk (specifikke sproglige vanskeligheder (SLI), primære sproglige vanskeligheder) i både forskning og i praksis (Dockrell, 2006). Termen Sproglig Udviklingsforstyrrelse (DLD) har eksisteret i mange år, men de nye anbefalinger, der blev offentliggjort i 2017, giver klare retningslinjer for, hvordan det skal bruges, og forklarer, hvorfor det foretrækkes frem for anden terminologi.
- **Behov for forbedret offentlig anerkendelse af DLD:** Der er meget lidt opmærksomhed i offentligheden på denne vanskelighed, hvilket også afspejles i den lave forskningsrate i forhold til hyppigheden og sværhedsgraden af DLD (Bishop, 2010). RADLD (tidligere RALLI) kampagnen har kæmpet for at øge bevidstheden om grundlæggende fakta om DLD via en YouTube-kanal, websted og understøttende materiale.

References

- Bishop, D. V. M. (2006). What causes specific language impairment in children? *Current Directions in Psychological Science*, 15, 217-221.
- Bishop, D. V. M. (2008). Specific language impairment, dyslexia, and autism: Using genetics to unravel their relationship. In C. F. Norbury, J. B. Tomblin & D. V. M. Bishop (Eds.), *Understanding developmental language disorders: from theory to practice* (pp. 67-78). Hove: Psychology Press.
- Bishop, D. V. M. (2010). Which neurodevelopmental disorders get researched and why? *PLOS One*, 5(11), e15112.
- Bishop, D. V. M., Clark, B., Conti-Ramsden, G., Norbury, C. F., & Snowling, M. J. (2012). RALLI: An internet campaign for raising awareness of language learning impairments. *Child Language Teaching & Therapy*, 28(3), 259-262. doi:10.1177/0265659012459467. pdf here: <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0265659012459467>
- Bishop, D. V. M., & Snowling, M. J., (2004) Developmental Dyslexia and Specific Language Impairment: The same or different? *Psychological Bulletin*. 130 (6), 858-886.
- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & The CATALISE Consortium. (2016). [CATALISE: a multinational and multidisciplinary Delphi consensus study](#). Identifying language impairments in children. *PLOS One*, 11(7), e0158753. doi:10.1371/journal.pone.0158753
- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & The CATALISE Consortium. (2017). [Phase 2 of CATALISE: a multinational and multidisciplinary Delphi consensus study of problems with language development: Terminology](#). *Journal of Child Psychology & Psychiatry*. doi:10.1371/journal.pone.0158753
- Boyle, J., McCartney, E., O'Hare, A., & Law, J. (2010). Intervention for mixed receptive-expressive language impairment: a review. *Developmental Medicine and Child Neurology*, 52(11), 994-999. doi:10.1111/j.1469-8749.2010.03750.x
- Bowyer-Crane, C., Snowling, M.J., Duff, F.J., Fieldsend, E., Carroll, J.M., Miles, J., Götz, K., & Hulme, C. (2008) Improving Early Language and Literacy Skills: Differential Effects of an Oral Language versus a Phonology with Reading Intervention. *Journal of Child Psychology & Psychiatry*, 49, 422-432
- Conti-Ramsden, G., & Botting, N. (2004). Social difficulties and victimization in children with SLI at 11 years of age. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 47, 145-161.
- Conti-Ramsden, G., & Durkin, K. (2008). Language and independence in adolescents with and without a history of Specific Language Impairment (SLI). *Journal of Speech, Language and Hearing Research*, 51, 70-83.
- Dockrell JE, Lindsay G, Letchford C, and Mackie C (2006) Educational provision for children with specific speech and language difficulties: Perspectives of speech and language therapy managers. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 41, 423-440.
- Fricke, S., Bowyer-Crane, C., Haley, A.J., Hulme, C. & Snowling, M.J., (2013) Efficacy of language intervention in the early years. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 54(3), 280-290.
- Gall, F. J. (1822), *Sur les fonctions du cerveau et sur celles de chacune de ses parties: avec des observations sur la possibilité de reconnaître les instincts, les penchans, les talens, ou les dispositions morales et intellectuelles des homes et des animaux, par la configuration de leur cerveau et de leur tête*. Paris: J.B. Baillire.
- Knox, E., & Conti-Ramsden, G. (2003). Bullying risks of 11-year-old children with specific language impairment (SLI): does school placement matter? *International Journal of Language & Communication Disorders*, 38(1), 1-12.
- Law, Roulstone, & Lindsay, 2015 Integrating external evidence of intervention effectiveness with both practice and the parent perspective: development of 'What Works' for speech, language and communication needs. *Developmental Medicine & Child Neurology* 2015, 57(3), 223-228.
- Leonard, C., Eckert, M., Given, B., Virginia, B., & Eden, G. (2006). Individual differences in anatomy predict reading and oral language impairments in children. *Brain*, 129(12), 3329-3342.
- McArthur, G. M., Hogben, J. H., Edwards, V. T., Heath, S. M., & Mengler, E. D. (2000). On the 'specifics' of specific reading disability and specific language impairment. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 41, 869-874.

- Norbury, C. F., Gooch, D., Wray, C., Baird, G., Charman, T., Simonoff, E., ... Pickles, A. (2016). The impact of nonverbal ability on prevalence and clinical presentation of language disorder: evidence from a population study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12573>
- St Clair, M. C., Pickles, A., Durkin, K., & Conti-Ramsden, G. (2011). A longitudinal study of behavioral, emotional and social difficulties in individuals with a history of specific language impairment (SLI). [Article]. *Journal of Communication Disorders*, 44(2), 186-199.
- Stothard, SE., Hulme, C, Clarke, P., Barmby, P, Snowling, M. J. (2010) YARC York Assessment of Reading for Comprehension (Secondary). GL Assessment.
- Whitehouse, A. J. O., Line, E. A., Watt, H. J., & Bishop, D. V. M. (2009). Qualitative aspects of developmental language impairment relates to language and literacy outcome in adulthood. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 44, 489-510.